

6 De nettolasten van de gemeente Neder-Betuwe vergeleken

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de nettolasten op basis van de begroting 2005 van de gemeente Neder-Betuwe afgezet tegenover de clusters van de algemene uitkering (paragraaf 6.2) en ten opzichte van de nettolasten van de landelijke referentiegemeenten (paragraaf 6.3). In paragraaf 6.4 sluit ik af met een conclusie.

De uitkomsten van de analyse moeten de gemeente uiteindelijk helpen met het maken van keuzes om ruimte te vinden om de financiële positie te versterken. Omdat de gemeente een groot deel van de apparaatskosten niet verbijzondert, gaat het hier om een globale indicatie. Met de gemeente heb ik afgesproken dat over 2006 alle apparaatskosten aan producten zullen worden toegerekend. Dit geeft dan een beter beeld van de omvang van de clusters en de mate van afwijking ten opzicht van de referentiekaders.

Het referentiekader op basis waarvan de begrotingsanalyse plaatsvindt, is gebaseerd op de Fvw. De belangrijkste uitgangspunten bij de Fvw: globaal, kostengeoriënteerd, rekening houdend met structuurkenmerken en de mogelijkheid zelf inkomsten te verwerven, zijn ook toegepast in het nieuwe referentiekader.

De verdeling is kostengeoriënteerd en globaal, dat wil zeggen dat de verdeling aansluit bij de kostenverschillen tussen (groepen van) gemeenten. Op individueel niveau kunnen er verschillen zijn. Deze verschillen kunnen enerzijds ontstaan doordat er sprake is van specifieke omstandigheden, omstandigheden die geen of onvoldoende rol spelen in de verdeling van het gemeentefonds. Anderzijds kan er sprake zijn van bewuste politieke beleidskeuzen om op onderdelen een hoger of lager nettolastenniveau te hebben. Ten slotte kunnen verschillen ook worden veroorzaakt door het financiële beleid van gemeenten (hoe is in het verleden bijvoorbeeld omgegaan met investeringen; zijn er investeringen direct afgeboekt van reserves). Daarom worden de vergelijkingen dan ook gemaakt op een hoger aggregatieniveau, namelijk op dat van de clusters.

Om inzicht te kunnen krijgen in de begrotingspositie van de gemeente Neder-Betuwe worden de inkomsten van het gemeentefonds vergeleken met de werkelijke nettolasten van de gemeente. Op deze wijze kan worden vastgesteld welke positieve en negatieve afwijkingen zich voordoen in de begrotingspositie van de gemeente. Dit wordt de gemeente vergeleken "met zichzelf" genoemd. Daarna wordt een vergelijking gemaakt met een landelijke selectie van gemeenten met globaal dezelfde structuurkenmerken. In deze vergelijkingen wordt voor wat betreft de algemene uitkering gebruik gemaakt van de gegevens die

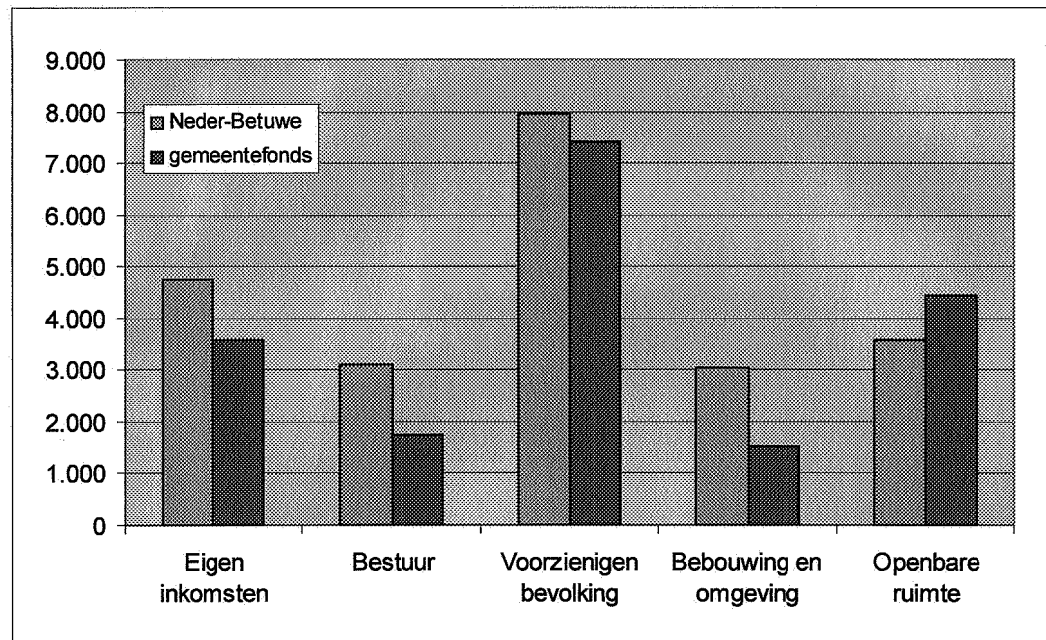
worden gebruikt voor de berekening van de algemene uitkering over de betaalmaand januari 2005.

6.2 De vergelijking met zichzelf

Eén van de uitgangspunten van het gewijzigde verdeelstelsel is dat er een betere aansluiting ontstaat tussen de wijze van verdelen en de verschillen in kostenstructuren van gemeenten. De uitkomst van de onderscheidene verdeelmaatstaven sluit globaal aan bij de lasten van de gemeentelijke taakgebieden, in de gemeentefondsterminologie clusters genoemd. De begrotingsfuncties worden toebedeeld aan clusters. Door de toerekening (verdeling) van de gemeentelijke baten en lasten aan de verschillende uitgaven- en inkomstenclusters ontstaat een referentiekader. Op deze wijze worden de baten en lasten van de gemeente vergeleken met de opbrengst van de verdeelmaatstaven.

In bijlage 1 is een overzicht gegeven van de verschillende inkomsten- en uitgaven clusters. In grafiek 5 zijn de bestaande uitgavenclusters samengevoegd tot zogenaamde taakgebieden. Onder 'eigen inkomsten' zijn in deze grafiek uitsluitend de inkomsten OZB opgenomen.

Grafiek 1 Vergelijking van de gemeente Neder-Betuwe met het gemeentefonds op taakgebiedenniveau (bedragen x € 1 mln)

Hieronder wordt eerst een toelichting gegeven per taakgebied. Vervolgens wordt in het kort ingegaan op de grootste afwijkingen per cluster. Daarbij wordt tevens aangegeven wat het macro beeld landelijk is van het desbetreffende cluster op basis van het POR2005. Het doel van het POR is tweeledig:

1. het biedt inzicht in de voortgang van de onderhoudsagenda van de beheerders van het gemeentefonds voor enig jaar;
2. het verschaft inzicht in de verdeling van de gelden uit het gemeentefonds gedurende de afgelopen periode in relatie tot de ontwikkeling in de lastenstructuur bij de gemeenten.

Toelichting

Eigen inkomsten

Bij de totstandkoming van de verdeling van het gemeentefonds in 1997 is er vanuit gegaan dat gemeenten een zeker bedrag aan overige eigen middelen (OEM) genereren. Deze OEM bedroeg 5,4% van de uitgavenmaatstaven. Deze OEM is betrokken bij de verdeling.

Bij de vergelijking van de nettolasten van de gemeente met de algemene uitkering wordt eerst de werkelijke OEM, naar evenredigheid, in mindering gebracht op de nettolasten per cluster. Vervolgens worden de gecorrigeerde nettolasten vergeleken met de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Het hier gepresenteerde onderdeel Eigen inkomsten betreft uitsluitend de OZB. De netto-opbrengst OZB is hoger dan de opbrengst waarmee in het gemeentefonds wordt gerekend.

Overige taakgebieden

Op de taakgebieden Bestuur, Voorzieningen bevolking en Bebouwing en omgeving liggen de nettolasten substantieel hoger dan de inkomsten volgens het gemeentefonds. Dit wordt vooral veroorzaakt door hogere nettolasten op de clusters **Algemene ondersteuning, Zorg (inclusief onderwijs), Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing en op het cluster Openbare orde en veiligheid.**

Op het cluster **Kunst en ontspanning** zijn de nettolasten lager.

Tenslotte is er op het taakgebied Openbare ruimte sprake van lagere nettolasten. Dit komt vanwege lage nettolasten op **het cluster Wegen en water.**

Hierna ga ik kort in op de clusters met de grootste afwijkingen. Voor een overzicht van de clusters wordt verwezen naar bijlage 1.

De grootste verschillen (> € 20 per inwoner) tussen de werkelijke nettolasten van de gemeente Neder-Betuwe en de inkomsten volgens het gemeentefonds worden waargenomen op de clusters:

Cluster	Verskil per inwoner
• Algemene ondersteuning	€ 64 -/-
• Zorg (inclusief onderwijs)	€ 37 -/-
• Kunst en ontspanning	€ 24 +
• Openbare orde en veiligheid	€ 51 -/-
• Wegen en water	€ 35 +

Cluster Zorg (inclusief onderwijs)

Voor het cluster Zorg wordt de hoogte van het nettolastenniveau voor een belangrijk deel bepaald door eigen gemeentelijk beleid. Dit cluster omvat onder meer de onderdelen onderwijs, sociaal-cultureel- en maatschappelijk werk, jeugd en jongerenwerk, gezondheidszorg en overige zorg en kinderopvang. Het onderdeel onderwijs heeft betrekking op de "gemeenschappelijke uitgaven onderwijs", de "ondersteuning van het onderwijs" en de gemeentelijke bijdragen aan het basis en het voortgezet onderwijs. Het sociaal-cultureel- en maatschappelijk werk omvat bovendien de nettolasten in het kader van het werkgelegenheidsbeleid. Nettolasten binnen het cluster Zorg kunnen een samenhang vertonen met onderdelen binnen het cluster Sociale dienst en bijstand. De uitkomsten van de analyse op beide clusters dienen dan ook in samenhang te worden gezien.

Voor het cluster Zorg ligt het feitelijk nettolastenniveau per saldo € 37 per inwoner hoger dan het niveau van de verdeelmaatstaven.

Macro gezien worden er op dit cluster middelen overgehouden (circa € 23 per inwoner, POR2005).

Cluster Kunst en ontspanning

De lasten voor dit cluster worden in het algemeen voornamelijk bepaald door lasten voor schouwburgen en theaters, subsidies aan betreffende personen en instellingen, bibliotheken, muziek- en vormingsonderwijs, binnensportaccommodaties en zwembaden. De hoogte van deze nettolasten hangt mede samen met de omvang/licging van een gemeente ten opzichte van andere gemeenten. Kleine gemeenten geven in het algemeen relatief minder uit op dit taakgebied, grote gemeenten (met centrumfunctie) relatief meer. Dit aspect wordt in de verdeelmaatstaven gehonoreerd. De omvang van dit cluster wordt in belangrijke mate ook bepaald door het eigen beleid van de gemeente. Daarnaast kan er sprake zijn van samenhang met de clusters oudheid (musea) en groen (buitensporten).

Het feitelijk nettolastenniveau van de gemeente Neder-Betuwe op het cluster Kunst en ontspanning ligt € 24 per inwoner onder het niveau van de verdeelmaatstaven.

Macro gezien wordt er op dit taakgebied geen significante afwijking met het niveau van de verdeelmaatstaven waargenomen (POR2005).

Cluster Openbare orde en veiligheid

Het cluster Openbare orde en veiligheid (OOV) omvat de gemeentelijke lasten en baten voor Brandweerzorg en Rampenbestrijding alsmede openbare orde en veiligheid. Tussen de feitelijke nettolasten van individuele gemeenten komen relatief grote verschillen voor afhankelijk van de personele bezetting; het werken met relatief veel vrijwilligers is

relatief goedkoper dan het werken met relatief veel beroepspersoneel. Ook kunnen verschillen optreden in de sfeer van lasten aan voormalig personeel. Voorts kan van belang zijn in welke mate er een relatie is met de regionale samenwerking en in hoeverre er nog inspanningen zijn te verrichten in het kader van de versterking van de brandweer en de rampenbestrijding.

Het feitelijke lastenniveau van de gemeente Neder-Betuwe op het cluster OOV ligt € 51 per inwoner hoger dan het niveau van de verdeelmaatstaven.

In het POR2005 wordt aangegeven dat de macro nettolasten van gemeenten steeds verder het niveau van dit cluster waarmee binnen het verdeelstelsel van het gemeentefonds rekening wordt gehouden overschrijden. Hiervoor zijn de volgende oorzaken aan te wijzen:

- de algemene toename van de aandacht voor het thema veiligheid;
- de intentie uit het Bestuursakkoord nieuwe stijl om lasten aan veiligheid te intensiveren;
- de toenemende professionalisering.

Op dit moment wordt door de beheerders van het gemeentefonds in het kader van het POR 2005 nader onderzoek gedaan naar de verklaring voor de afwijking.

De bovenstaande landelijke ontwikkelingen spelen ook in de gemeente Neder-Betuwe een rol voor de negatieve afwijking en verklaren het verschil met de verdeelmaatstaven.

Macro gezien wordt er op dit cluster eveneens een afwijking (circa € 13 per inwoner) met het niveau van de verdeelmaatstaven waargenomen (POR2005). In de gemeente van de groottegroep van 20.000-50.000 inwoners bedraagt de afwijking € 15 per inwoner.

Cluster Wegen en water

Het cluster Wegen en water omvat de gemeentelijke lasten en baten voor wegen (onderhoud, verkeersmaatregelen, straatreinigen, parkeerexploitatie, openbare verlichting, bruggen) en water (vaarwegen, binnenhavens).

In de verdeelmaatstaven zijn vooral de volgende factoren gehonoreerd:

- aan structuurkenmerken gerelateerde verschillen in hoeveelheid areaal (onder andere door middel van de hoeveelheid oppervlakte bebouwing, oppervlakte land en meerkernigheid);
- effecten van gebruiksintensiteit: dichtheid van de bebouwing van gemeenten en centrumfunctie;
- effecten van (slechte) bodemgesteldheid op de onderhoudskosten;
- aanwezigheid van grote historische kern (> 40 ha);
- aanwezigheid van historisch water.

Bij de feitelijke nettolasten hebben gemeenten keuzevrijheden in de sfeer van het voorzieningenniveau en de organisatie van het onderhoud (bijvoorbeeld zelf doen versus uitbesteden, frequentie van straatvegen). Verder kunnen er ook (indirecte) effecten uitgaan van keuzes die gemaakt zijn bij de aanleg van wegen (relatie met grondexploitatie, kwaliteit van aangelegde voorzieningen).

Het feitelijk nettolastenniveau van de gemeente Neder-Betuwe op het cluster Wegen en water ligt € 35 per inwoner beneden het niveau van de verdeelmaatstaven. In de begroting is nog niet verwerkt het bedrag aan achterstallig onderhoud. Omdat in 2004 de voorziening wegen is ingezet om de boekwaarde van het onderhoud op de wegen af te boeken bevinden zich nauwelijks kapitaallasten op de cluster wegen.

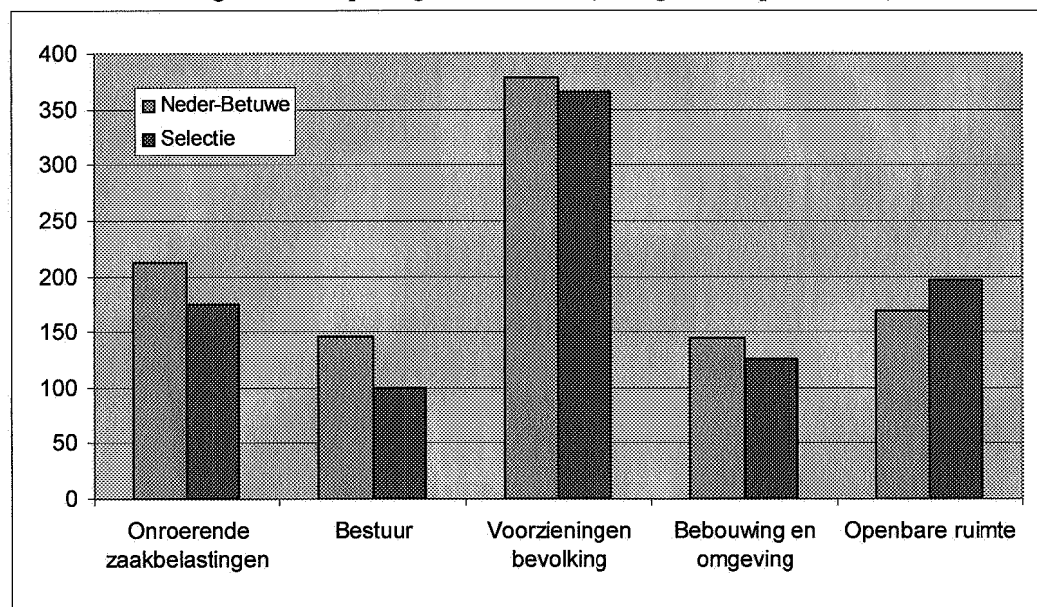
Macro gezien wordt er op dit cluster een afwijking (circa € 10 per inwoner onder het niveau van de verdeelmaatstaven) met het niveau van de verdeelmaatstaven waargenomen (POR2005).

6.3 De gemeente Neder-Betuwe vergeleken met landelijke referentiegemeenten

In grafiek 2 zijn de nettolasten, per taakgebied, van de gemeente Neder-Betuwe vergeleken met de gemiddelde nettolasten van de referentiegemeenten.

In bijlage 2 wordt een overzicht gepresenteerd van de verschillende inkomsten- en uitgavenclusters.

Grafiek 2 Vergelijking van de gemeente Neder-Betuwe met de landelijke referentiegemeenten op taakgebiedenniveau (bedragen x € 1 per inwoner)

Toelichting

De opbrengst OZB in de gemeente Neder-Betuwe is fors hoger dan gemiddeld binnen de referentiegemeenten.

Evenals bij de vergelijking met "zichzelf" scoort Neder-Betuwe ook bij de vergelijking met de referentiegemeenten hoger op de taakgebieden Bestuur, Voorzieningen bevolking en Bebouwing en omgeving. Dit wordt veroorzaakt door hogere nettolasten op de (sub)clusters **Algemene ondersteuning, Onderwijs (inclusief huisvesting), Volkshuisvesting en Openbare orde en veiligheid**.

Op het cluster **Groen** is er sprake van lagere nettolasten.

Hierna ga ik kort in op de (sub)clusters met de grootste afwijkingen. Voor een overzicht van de (sub)clusters wordt verwezen naar bijlage 2. De grootste verschillen (> € 20 per inwoner) tussen de werkelijke nettolasten van de gemeente Neder-Betuwe en de referentiegemeenten worden waargenomen op de (sub)clusters:

(Sub)cluster	Verskil per inwoner
• OZB	€ 37 +
• OEM	€ 47 -/-
• Algemene ondersteuning	€ 47 -/-
• Onderwijs (inclusief huisvesting)	€ 48 -/-
• Openbare orde en veiligheid	€ 23 -/-
• Groen	€ 22 +

Cluster OZB

Tot dit cluster worden uitsluitend de inkomsten van de OZB gerekend.

Tabel 2 Cluster OZB (bedragen x € 1 per inwoner)

Functies	Bergeijk	Eersel	Laarbeek	Maasdriel	Werkendam	Gemiddeld	Neder-Betuwe	Vershil
931, ozb-gebruikers	77	72	65	90	62	72	94	22
932, ozb-eigenaren	98	144	83	115	78	103	118	15
Totaal	176	216	148	205	140	175	212	37

Het is evident dat de gemeente Neder-Betuwe als artikel 12-gemeente meer inkomsten genereert uit de opbrengst OZB als de referentiegemeenten. De opbrengst uit de OZB bedraagt in de gemeente Neder-Betuwe afgerond € 4,7 miljoen (€ 212 per inwoner) tegenover gemiddeld € 4 miljoen (€ 175 per inwoner) in de referentiegemeenten.

Cluster Overige eigen middelen

Tot dit cluster behoren een groot aantal functies. Deze functies hebben voor het grootste deel betrekking op baten. Het gaat bijvoorbeeld om de overige gemeentelijke belastingen, maar ook ontvangen dividenden en mutaties grondexploitaties en reserves. De lagere baten in de gemeente Neder-Betuwe op dit cluster kunnen overwegend worden verklaard door de mutaties in de reserves (functie 980). Ter dekking van de exploitatie beschikken de referentiegemeenten voor een bedrag van circa € 27 per inwoners over de reserves.

Cluster Algemene ondersteuning

Tabel 3 geeft de functies weer die tot dit cluster worden gerekend:

Tabel 3 Cluster Algemene ondersteuning (bedragen per inwoner x € 1)

Functies	Bergeijk	Eersel	Laarbeek	Maasdriel	Werkendam	Gemiddeld	Neder-Betuwe	Vershil
002, bestuurlijke ondersteuning BenW	-30	-56	-47	-47	-25	-40	-81	-41
005, bestuurlijke samenwerking	-5	-6	-8	-2	-2	-4	-4	1
006, bestuurlijke ondersteuning Raad/rekenkamer	-4	-14	-3	-9	-4	-6	-16	-10
922, algemene baten en lasten	-23	67	-25	-7	-7	1	-4	-5
930, uitvoering wet WOZ	-4	-4	-8	-11	-12	-8	-3	5
940, lasten heffing en invordering Belastingen	-11	-6	-3	-7	-6	-6	-5	1
960, saldo kostenplaatsen	4	-23	0	-2	9	-1	0	1
990, saldo van de baten-lasten na bestemming	42	0	20	1	24	17	0	-17
Totaal	-31	-41	-74	-84	-22	-49	-113	-64

Uit tabel 3 blijkt dat de gemeente Neder-Betuwe vooral op de functie Bestuurlijke ondersteuning B en W hoge nettolasten raamt. De gemeente heeft aangegeven dat dit komt omdat zij bij de begroting 10% van de uren reserveert voor bijzondere projecten. Het gaat daarbij om een bedrag van € 0,5 miljoen ofwel € 22 per inwoner. Bij de rekening worden de feitelijke uren aan de producten toegeschreven. Met ingang van de begroting 2006 zal de gemeente dit aanpassen door op de te verdelen uren een opslag te zetten van 10%. De overige clusters worden dan iets zwaarder belast. Overigens valt op dat er tussen de referentiegemeenten op de diverse functies grote verschillen worden waargenomen. Dit maakt het gemiddelde minder goed bruikbaar voor het bepalen van een beleid.

Subcluster Onderwijs (inclusief huisvesting)

In tabel 4 is weergegeven welke functies tot dit subcluster worden gerekend.

Tabel 4 Subcluster Onderwijs (inclusief huisvesting) (bedragen x € 1 per inwoner)

Funcities	Bergeijk	Eersel	Laarbeek	Maasdiel	Werkendam	Gemiddeld	Neder-Betuwe	Verschil
420, openbaar bo, exclusief onderwijshuisvesting	0	-1	0	-2	-3	0	-8	-8
422, bijzonder bo, exclusief onderwijshuisvesting	-32	-5	0	0	-3	-8	-3	4
430, openbaar vso, exclusief onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0	0	-1	-1
432, bijzonder vso, exclusief onderwijshuisvesting	0	-1	0	0	0	0	0	0
440, openbaar vo, exclusief onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0	0	0	0
442, bijzonder vo, exclusief onderwijshuisvesting	0	0	0	0	-1	0	0	0
480, gemeenschappelijke baten en lasten	-5	-24	-33	-32	-29	-25	-39	-13
482, volwasseneducatie	0	0	-1	0	0	0	0	0
Sub totaal	-37	-31	-34	-34	-36	-33	-51	-18
421, openbaar bo, onderwijshuisvesting	0	-5	-5	-18	-8	-8	-21	-13
423, bijzonder bo, onderwijshuisvesting	-45	-31	-17	-33	-35	-32	-34	-2
431, openbaar vso, onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0	0	0	0
433, bijzonder vso, onderwijshuisvesting	0	-10	0	0	0	-2	0	2
441, openbaar vo, onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0	0	-1	-1
443, bijzonder vo, onderwijshuisvesting	0	-14	0	0	-24	-9	-25	-16
Sub-totaal	-45	-59	-22	-51	-67	-51	-81	-30
Totaal generaal	-82	-91	-56	-85	-103	-84	-132	-48

Uit tabel 4 blijkt dat het netto-uitgavenniveau van de gemeente Neder-Betuwe op het subcluster onderwijs € 48 per inwoner hoger ligt dan dat van de referentiegemeenten. Van dit bedrag heeft € 18 per inwoner betrekking op het subcluster onderwijs (exclusief huisvesting). De gemeenschappelijke baten en lasten (functie 480) verklaren voor € 13 per inwoner dit verschil. Onder deze functie verantwoordt de gemeente Neder-Betuwe ondermeer de nettolasten van schoolbegeleiding (€ 228.100 ofwel € 10 per inwoner) en leerlingenvervoer (€ 521.684 ofwel € 23 per inwoner). De gemeente heeft de zorgplicht om 184 leerlingen naar 47 verschillende locaties te vervoeren. Ik merk nog op dat de afwijking op deze functie niet alleen het gevolg is van de relatief hoge nettolasten in de gemeente Neder-Betuwe, maar dat de afwijking deels ook het gevolg is van de lage nettolasten van een van de referentiegemeenten (Bergeijk). Wanneer zou worden geabstraheerd van deze gemeente dan zou het gemiddelde met € 4 per inwoner stijgen en het verschil daardoor geringer zijn.

Op het onderdeel onderwijshuisvesting zijn het de nettolasten van het openbaar basisonderwijs (functie 421) en de nettolasten van het bijzonder voortgezet onderwijs (functie 443), die het hogere uitgavenniveau in de gemeente Neder-Betuwe verklaren. Voor wat betreft het openbaar basisonderwijs telt de gemeente 6 scholen. Deze 6 scholen zijn verdeeld over evenveel kernen. In de referentiegemeenten ligt het gemiddeld aantal scholen op 2,2. In tabel 5 is het aantal scholen per gemeente gegeven. Hierin is tevens het aantal scholen van bijzonder basisonderwijs opgenomen. Het totaal aantal basisscholen in Neder-Betuwe bedraagt 12 tegenover gemiddeld 10,2 in de referentiegemeenten. Een vermoedelijke verklaring van het hoger aantal scholen kan zijn het aantal jongeren dat de gemeente telt. In Neder-Betuwe is 31,2 % jonger dan 20 jaar, terwijl dit in de referentiegemeenten gemiddeld 26% bedraagt.

Tabel 5 Overzicht scholen primair onderwijs

	scholen voor openbaar basisonderwijs	scholen voor bijzonder basisonderwijs	totaal aantal scholen
Bergeijk	0	10	10
Eersel	1	7	8
Laarbeek	2	8	10
Maasdriel	4	7	11
Werkendam	4	8	12
Gemiddeld	2,2	8	10,2
Neder-Betuwe	6	6	12

De gemeente Neder-Betuwe telt 1 school voor voortgezet bijzonder onderwijs. Deze school telt circa 1000 leerlingen die niet alleen uit de gemeente zelf afkomstig zijn, maar ook uit de omliggende gemeenten. De school is gehuisvest in een tijdelijke huisvesting. De huur die zij

daarvoor verschuldigd is bedraagt € 307.000 (€ 14 per inwoner). Het is de bedoeling dat vanaf het schooljaar 2008/2009 een nieuwe school in gebruik zal worden genomen. Vanaf dat moment vervalt de huur en de daarvoor in de plaatskomende kapitaallasten worden volledig afgedekt door middel van een zogenaamde dekkingsreserve. De afwijking die nu wordt geconstateerd is dus van tijdelijke aard en komt met ingang van 2009 nagenoeg geheel te vervallen.

Cluster Openbare orde en veiligheid

In tabel 6 is weergegeven welke functies tot dit cluster worden gerekend.

Tabel 6 Cluster Openbare orde en veiligheid (bedragen per inwoner x € 1)

Funcities	Bergeijk	Eersel	Laarbeek	Maasdriel	Werkendam	Gemiddeld	Neder-Betuwe	Vershil
120, brandweer en rampenbestrijding	-28	-54	-36	-53	-37	-42	-65	-23
140, openbare orde en veiligheid	-18	-11	-13	-12	-5	-11	-11	0
Totaal	-46	-64	-49	-65	-42	-53	-76	-23

Uit tabel 6 blijkt dat de relatief hoge nettolasten op dit cluster worden veroorzaakt door de nettolasten van de brandweer en de rampenbestrijding. In paragraaf 2.2 heb ik al aangegeven wat de oorzaken zijn van de relatief hoge nettolasten in Neder-Betuwe. Opvallend is wel dat de referentiegemeenten ondanks haar grotere gemiddelde uitgestrektheid en op basis van eenzelfde aantal kernen (op basis volumina gemeentefonds) toch minder uitgeven. Vermoedelijk zorgt in Neder-Betuwe niet de huisvesting voor de hogere nettolasten, maar het hebben van meer beroepspersoneel. De gemeente Neder-Betuwe telt 5 beroepskrachten.

Overigens heeft de provincie Gelderland een onderzoek gedaan bij de Gelderse gemeenten naar de nettolasten van brandweer in relatie tot de het cluster OOV uit het gemeentefonds over 2004. Daaruit blijkt dat de Gelderse gemeenten gemiddeld 47% meer uitgeven dan zij ontvangen uit het cluster. Voor de gemeente Neder-Betuwe is dit 242% en de gemeente Maasdriel 166%. Ook voor de niet Gelderse gemeenten heb ik dit over 2004 onderzocht met als resultaat; de gemeente Bergeijk geeft 30% minder uit dan wat zij krijgt uit het cluster; de overige gemeenten geven meer uit: te weten de gemeente Eersel 139%, de gemeente Laarbeek 73% en de gemeente Werkendam 90%.

Cluster Groen

Tot dit cluster kunnen de volgende functies worden gerekend:

Tabel 7 Cluster Groen (bedragen per inwoner x € 1)

Functies	Bergeijk	Eersel	Laarbeek	Maasdiel	Werkendam	Gemiddeld	Neder-Betuwe	Vershil
531, groene sportvelden en terreinen	0	-26	-10	-12	-7	-11	-8	3
550, natuurbescherming	-23	-19	-2	0	0	-8	0	8
560, openbaar groen en recreatie	-82	-51	-58	-47	-63	-60	-40	20
724, lijkbezorging	-3	-1	0	-2	-10	-3	-12	-9
Totaal	-108	-97	-70	-61	-80	-81	-59	22

Uit tabel 7 blijkt dat de nettolasten voor groen en openluchtrecreatie in Neder-Betuwe in vergelijking met de selectiegemeenten € 22 per inwoner lager liggen. Voor een deel is dit bewust beleid, anderzijds kan dit verklaard worden door de geringere oppervlakte van de gemeente ten opzichte van het gemiddelde van de referentiegroep. De oppervlakte van Neder-Betuwe bedraagt circa 6.000 ha tegenover gemiddeld 8.200 ha in de referentiegroep.

6.4 Conclusie

Uit de analyses blijkt dat de gemeente Neder-Betuwe relatief veel inkomsten genereert uit de OZB, maar dat is inherent aan het zijn van artikel 12-gemeente. Daarnaast heeft Neder-Betuwe op dit moment relatief hoge nettolasten op de (sub)clusters Brandweer en Onderwijs. Voor wat betreft het cluster Onderwijs zal vanaf 2009 na in gebruikname van de nieuwe school de huurprijs van de thans ingebruikzijnde school komen te vervallen en zullen de nettolasten met eenzelfde bedrag afnemen. Dit vanwege het feit dat de kapitaallasten van de nieuwe school volledig zullen worden afgedekt uit een door de gemeente gevormde dekkingsreserve. Het is evident dat de verstoring op onderwijs dan substantieel zal afnemen.

Aan groenvoorziening geeft de gemeente weinig uit. Vergeleken met de referentiegemeenten komt dit door een geringer areaal.

In de begroting zijn niet verwerkt de (incidentele) bedragen voor het inlopen van het achterstallig onderhoud en de frictiekosten van de reorganisatie als gevolg van de herindeling.

7 Het begrotingstekort

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de berekening van het relevante begrotingstekort voor het jaar 2005 gepresenteerd. Zoals al eerder is opgemerkt gaat het in 2005 om het tweede artikel 12-jaar voor Neder-Betuwe.

Nadat ik in paragraaf 7.2 het relevante begrotingstekort 2005 bereken en toelicht, sluit ik in paragraaf 7.3 dit hoofdstuk af met de conclusie.

7.2 Berekening relevant tekort 2005

Voor de berekening van het relevante tekort voor het jaar 2005 ga ik uit van de door de raad van Neder-Betuwe vastgestelde begroting 2005 inclusief gelijktijdig vastgestelde wijzigingen. Door hierop technische en/of beleidsmatige correcties aan te brengen, ontstaat het aanvaardbaar tekort. Indien ook nog rekening gehouden wordt met een inbreng van (een deel van) de vrij aanwendbare reserves, resteert het relevant tekort. In de navolgende tabel wordt dit gepresenteerd. Na de tabel wordt een toelichting op de diverse punten gegeven.

	bedragen x € 1
1 Gepresenteerd tekort 2005 (na 1^e wijziging)	- 1.401.356
Correcties:	
2 Lagere bijdrage RIO	+ 141.000
3 Lagere bijdrage Regio Rivierenland	+ 34.080
4 MAP	- 35.996
5 Herstructurering bibliotheekwerk	- 22.400
6 1 ^e berap	+ 60.700
7 2 ^e berap	+ 42.583
8 3 ^e berap	+ 172.721
9 Wegenonderhoud (achterstallig)	- 1.349.595
10 Reorganisatie	- 568.738
11 Aanvalsplannen brandweer	- 210.000
12 RI en E brandweer	- 69.000
13 Gemeentelijk archief	- 263.000
14 Reorganisatie Presikhaaf	- 76.000
15 Baggerplan	- 40.000
16 Woonwagenstandplaatsen	- 649.637
17 Begraafplaatsen	- 616.000
18 Vergoeding Betuweroute	+ 1.274.598
19 Voorziening muziekonderwijs	+ 100.000
Aanvaardbaar tekort 2005	<u>- 3.476.040</u>
20 Inbreng deel algemene aanwendbare reserves	+ 1.072.777
Relevant tekort 2005	<u>- 2.403.263</u>
21 Eigen inspanning gemeente	+ 190.000
	<u>- 2.213.263</u>
Voorstel aanvullende uitkering	- 2.213.200

Toelichting

Ad 1 Gepresenteerd tekort 2005

Het bedrag van het begrotingstekort zoals dat in de programmabegroting 2005 is gepresenteerd, inclusief de 1e wijziging, is de basis voor de berekening van het relevante tekort 2005.

Ad 2 Afschaffen bijdrage RIO

Het Regionaal Indicatieorgaan voor de AWBZ is opgegaan in één centrale organisatie, het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ) per 1 januari 2005. De indicatie wordt op lokaal niveau uitgevoerd. Het verschil is alleen dat de verantwoordelijkheid, zowel inhoudelijk als financieel, niet meer bij de gemeente ligt, maar bij het overkoepelende CIZ-bestuur. De raming kan worden afgevoerd.

Ad 3 Lagere bijdrage Regio Rivierenlanden

Als gevolg van doorgevoerde bezuinigingstaakstelling in 2004 zal de bijdrage aan de Regio Rivierenlanden ("verlengd lokaal bestuur") met ingang van 2005 met structureel € 34.000 dalen.

Ad 4 MAP

Het betreft hier de kapitaallasten van een aantal (tiental) onderwijsinvesteringen.

Ad 5 Herstructurering bibliotheekwerk

De gemeente is in het kader van de herstructurering van het bibliotheekwerk aan de stichting basisbibliotheek Rivierenland een hogere bijdrage verschuldigd.

Ad 6 1^e berap

Conform de "Financiële Verordening gemeente Neder-Betuwe" is over de eerste vier maanden van het jaar tussentijds in de 1^e Berap (en Marap) gerapporteerd en is verantwoording afgelegd door het college over het gevoerde beleid en het verloop van de lasten en baten. Uit de 1^e Berap 2005 komt naar voren dat de gemeente Neder-Betuwe een voordeel heeft van in totaal € 60.700 (structureel voordeel van € 71.500 en een incidenteel nadeel € 10.800). Naast een aantal positieve en negatieve ontwikkelingen van een kleinere omvang is met name de structureel hoge opbrengst van de bouwleges van per saldo € 58.000 de oorzaak van het gunstige meerjarenperspectief.

Ad 7 2^e berap

De 2^e Berap (en Marap), die over de eerste acht maanden van het jaar gaat, laat eveneens een verbetering voor de exploitatie zien. Naast een structureel voordeel van € 98.178 is er sprake van een incidenteel nadeel van € 55.595. Per saldo wordt de exploitatie derhalve ontlast door een voordeel van € 42.583. De belangrijkste oorzaak van het structurele voordeel is de hogere uitkering uit het gemeentefonds van in totaal € 112.000. Dit bedrag kan worden verklaard door een lagere inkomstenmaatstaf OZB (€ 14.000), een verhoging van de uitkeringsfactor (€ 51.000) en door diverse kleine mutaties (€ 47.000).

Ad 8 3^e berap

Ook de 3^e Berap (en Marap), die over de eerste elf maanden van het jaar gaat, laat een verbetering voor de exploitatie zien. Naast een structureel voordeel van € 196.620 is er sprake van een incidenteel nadeel van € 23.899. Per saldo wordt de exploitatie 2005 derhalve ontlast door een voordeel van € 172.721. De belangrijkste oorzaken van het structurele voordeel zijn de hogere rijksbijdrage inkomensdeel WWB ad € 129.000, de lagere sociale uitkeringen van in totaal € 47.000 en diverse kleine mutaties (€ 20.000).

Ad 9 Wegenonderhoud (achterstallig)

Achterstallig onderhoud wegen

Door Arcadis heeft een globale visuele inspectie plaatsgevonden van de wegen. Deze inspectie heeft plaatsgevonden aan de hand van de zogenaamde CROW-systematiek. De stichting CROW (Kenniscentrum

voor Verkeer, Vervoer en Infrastructuur) heeft een methode ontwikkeld op basis waarvan de feitelijke onderhoudssituatie van de wegen (per wegvak), aan de hand van een aantal schadebeelden en een cijferwaardering, in beeld gebracht kan worden. Deze schadebeelden zijn gegroepeerd in schadegroepen. De cijferwaardering loopt van 1 tot en met 5, waarbij 1 goed is en 5 slecht.

Tijdens de inspectie is met name gekeken naar de schadegroepen:

- textuur (alleen van toepassing bij asfaltverharding);
- vlakheid;
- samenhang (scheurvorming en voegwijdte);
- kantstroken.

In onderstaande tabellen is de toestand van de asfaltverhardingen en de elementverhardingen weergegeven in procenten van het areaal. De percentages zijn gerelateerd aan het desbetreffende totale verhardingsoppervlak per verhardingssoort.

Van deze verdeling is een gewogen CROW-beoordeling bepaald.

Asfaltverhardingen

CROW-cijfer	Textuur	Vlakheid	Samenhang
1	12%	24%	57%
2	25%	39%	16%
3	30%	30%	21%
4	0	2%	0
5	33%	6%	7%
Gewogen gemiddelde	3,19	2,26	1,83
Landelijk gemiddelde	1-7 - 1,8	2,2 - 2,4	2,0 - 2,2

Elementverhardingen

CROW-cijfer	Vlakheid
1	16%
2	51%
3	28%
4	1%
5	4%
Gewogen gemiddelde	2,26
Landelijk gemiddelde	2,2 - 2,4

Uit bovenstaande tabellen, blijkt dat in de gemeente Neder-Betuwe op het gebied van de asfaltverhardingen 33% van het areaal toe is aan groot onderhoud. Met name het onderdeel textuur (rafeling) scoort met het cijfer 5 zeer slecht. Er kan nog onderscheidt worden gemaakt in wegen gelegen binnen de bebouwde kom (bibeko) en wegen buiten de bebouwde kom (bubeko). Van de bibeko wegen is 24% van het areaal

zeer slecht, terwijl dit van de bubeko wegen 37% is. Bij de elementverhardingen is 4% van het areaal aan groot onderhoud toe.

In de artikel 12-praktijk is het gebruikelijk niet de afzonderlijke CROW-waarden te beoordelen, maar de gemiddelde onderhoudssituatie van de verschillende verhardingssoorten te beoordelen.

Als ik de feitelijke situatie van de gemeente Neder-Betuwe voor de verschillende verhardingssoorten bezie in relatie tot de gemiddelde situatie dan zien we dat er bij de asfaltverhardingen met name op de onderdeel textuur sprake is van een onderhoudsachterstand. Op de overige onderdelen is nog geen sprake van onderhoudsachterstand

Aan de hand van de CROW-methode en de normkostensystematiek is berekend of er volgens de systematiek van artikel 12 sprake is van achterstallig onderhoud. Dit bedrag is als volgt berekend. Op basis van een wegbeheersysteem worden de kosten voor de komende periode van 10 jaar berekend. Hierin zijn de kosten voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud opgenomen. Het aldus berekende bedrag wordt verminderd met het noodzakelijk regulier onderhoudsbudget op basis van de normkosten. Een eventueel verschil wordt binnen artikel 12 gekwantificeerd als achterstallig. Als dat het geval is wordt vervolgens gezien of en in hoeverre de gemeente in staat is dekking te leveren aan dit bedrag.

Arcadis komt in zijn rapport tot de conclusie dat het achterstallig onderhoud op basis van voornoemde berekeningssystematiek kan worden gecijferd op € 7,75 miljoen, exclusief BTW. Het aandeel aan milieukosten voor het afvoeren van teerhoudend asfalt hierin bedraagt € 1,1 miljoen. In het bedrag zijn tevens de VAT-kosten (voorbereiding en toezicht) en de kosten van de reconstructie van de Dorpsstraat ad € 408.485 begrepen. Aanvankelijk zou het bedrag van de Dorpsstraat ten laste zijn gekomen van de voorziening onderhoud wegen. Binnen de voorziening wegen van in totaal € 700.000 is nog een bedrag beschikbaar van € 200.000 om te worden ingezet voor het achterstallig onderhoud.

Bij de uitvoering van de plannen is rekening gehouden met andere plannen (verkeersveiligheid, riolering) binnen de gemeente en met de lokale eenheidsprijzen voor de uitvoering van de wegwerkzaamheden. Voor wat betreft de kosten van VAT gaat Arcadis uit van het uitvoeren van de werkzaamheden in 5 jaar waarbij per jaar een bedrag benodigd is van € 70.000. Dus in totaal € 350.000. Door de werkzaamheden versneld uit te voeren gaat de gemeente uit van een bedrag van € 300.000.

Geconcludeerd kan worden dat er extra middelen benodigd zijn voor het oplossen van achterstallig onderhoud van in totaal € 7,75 miljoen. De werkzaamheden staan gepland voor de periode 2006 - 2008.

Op dit moment vind ik het nogal prematuur om het volledige bedrag bij het tekort 2005 te betrekken en af te dekken via artikel 12-steun. Ik stel voor om naar analogie van de artikel 12-aanpak (1998) van de gemeente Geldermalsen ook te bezien of andere jaren nog kunnen bijdragen in het achterstallig onderhoud. Daarbij moet gedacht worden aan een bijdrage over een termijn van 5 jaren, in casu 2005 tot en met 2009. Ik sluit daarmee aan bij de afschrijvingstermijn van immateriële uitgaven. Omdat op dit moment vanwege een aantal onzekere factoren (onder andere inzicht in het feitelijke effect van het afschaffen van het gebruikersdeel van de OZB en de effecten van de WMO) nog geen inzicht bestaat in de financiële ruimte van met name de jaren 2007 tot en met 2009, wil ik voor 2005 volstaan met het meenemen van 20% van het achterstallig onderhoud in het relevant begrotingstekort. Het gaat dan om een bedrag van € 1.550.000. In mijn rapportage over 2006 wil ik bezien welk bedrag na aftrek van de voordelige geraamde resultaten over de jaren 2007 tot en met 2009 bij het relevant begrotingstekort 2006 kan worden betrokken.

Voor het bepalen van de artikel 12-steun over 2004 heb ik de voorziening wegen volledig ingezet om de boekwaarde van het wegenonderhoud tot een bedrag van € 2,7 miljoen af te boeken. Uit de rekening 2004 blijkt dat de feitelijke afboeking € 2.5 miljoen heeft bedragen. Dit betekent dat op grond van de rekening 2004 de gemeente per ultimo 2004 nog over een voorziening beschikt van € 200.405. Deze voorziening breng ik in mindering op het aandeel van het achterstallig onderhoud over 2005.

Regulier budget onderhoud wegen

De hoogte van het budget voor het onderhoud van de wegen is aan de hand van het rapport van Arcadis vastgesteld op € 662.000. Dit bedrag is gebaseerd op 75% van de normkosten berekend op basis van de normkostensystematiek uit 1987. Het bedrag aan normkosten bedraagt € 883.000.

De correctie van 25% wordt bij artikel 12 om twee redenen gehanteerd. In de eerste plaats is er bij geen enkele gemeente in Nederland sprake van een ideale onderhoudssituatie. In de tweede plaats gaat het er bij de berekening van een onderhoudsbudget om een artikel 12-gemeente niet in een betere positie te brengen dan vergelijkbare niet artikel 12-gemeenten. Met het reguliere bedrag van € 663.000 is al in de begroting rekening gehouden.

Ad 10 Organisatie

Eind 2004 heeft er binnen de bestuurlijke en ambtelijke organisatie van de gemeente Neder-Betuwe door K + V organisatie adviesbureau BV een evaluatieonderzoek plaatsgevonden. Met dit onderzoek is beoogd het functioneren en presteren van de per 1 januari 2002 nieuwgevormde gemeente Neder-Betuwe tegen het licht te houden en op gebied van taken, formatie en bedrijfsvoering in beeld te brengen waar verbeteringen noodzakelijk zijn. Het evaluatieonderzoek vloeide voort uit de in 2002 gemaakte afspraak om het functioneren van de organisatie twee jaren na de herindeling te toetsen aan de notitie 'profiel, ambities en uitgangspunten van de nieuwe gemeente'. In de achterliggende jaren zijn verschillende acties uitgevoerd met als doel de organisatie verder te ontwikkelen en te verbeteren. Dit evaluatieonderzoek is het moment om te toetsen in hoeverre deze aandacht daadwerkelijk tot verbeteringen heeft geleid. Ter verbetering van de efficiency en effectiviteit van de organisatie is één van de aanbevelingen te komen tot een reorganisatie. Hiermee kan dan tevens worden bereikt dat ook de inzet van personeel en middelen op de meest efficiënte wijze zal plaatsvinden. Een besparing op termijn van personeelskosten moet dan ook niet worden uitgesloten. Maar om hiervan te kunnen profiteren zal de gemeente eerst het reorganisatieproces moeten bekostigen. Met de reorganisatie is een bedrag gemoeid van € 568.738. Het gaat hier om de kosten van een extern bureau, assessments, outplacement, oplossen tijdelijke personele knelpunten tijdens het reorganisatieproces, fuwatraject, coaching nieuw management, cultuurtraject medewerkers en oplossen van archiefproblemen. In dit bedrag zijn nog niet begrepen de kosten van wachtgeldverplichtingen en formatieclaims. Het is nog niet bekend of en in welke mate deze kosten zich zullen voordoen. Zonodig kom ik hier in de rapportage over 2006 nog op terug.

Ad 11 Aanvalsplannen brandweer

In het rapport van de Inspectie OOV kwam onder andere naar voren dat er met betrekking tot het opstellen en actualiseren van aanvalsplannen en bereikbaarheidskaarten achterstand was ontstaan. Een aanvalsplan is een boekje met detailinformatie over risico's en voorzieningen in een object en een bereikbaarheidskaart is een A3-plattegrond met een overzicht van het object met basisinformatie. De Inspectie adviseert om dit werkproces aan een nader onderzoek te onderwerpen om daarmee de inzet van brandweerpersoneel weer veilig te kunnen stellen. Voor het weer op orde maken raamt de gemeente een bedrag van € 210.000, waarvoor zij een voorziening vormt.

Ad 12 Risico-inventarisatie brandweer

In het kader van de Arbo-wetgeving heeft er een risico-inventarisatie plaatsgehad. Gebleken is dat een aantal zaken niet op orde was, zoals headsets (verbindingsapparatuur) in 60 brandweerhelmen, afzuiginstallaties voor de uitlaatgassen van de voertuigen en

noodzakelijke opleiding van enkele medewerkers. Hiermede is een bedrag gemoeid van € 69.000. De gemeente wil hiervoor een voorziening vormen. De gemeente heeft laten weten, na een zorgvuldige afweging, af te zien van het verbeteren van de omkleedruimte in de kazernes in Opheusden en Kesteren.

Ad 13 Gemeentelijk archief

De kosten van het opstellen van een plan van aanpak om te komen tot completering van de diverse bouwarchieven van de voormalige drie gemeenten, alsmede het geschikt maken van de oude archieven voor overdracht aan het regionaal archief zijn door een externe geraamd op € 263.250. Een en ander geschiedt op aandringen van de Inspecteur voor het archiefwezen. De gemeente wil voor dit doel een voorziening treffen.

Ad 14 Reorganisatie Presikhaaf (sociale werkvoorziening)

Als gevolg van een reorganisatie bij WMG Presikhaaf te Arnhem moet de gemeente Neder-Betuwe als deelnemer een eenmalige extra bijdrage betalen van € 76.000.

Ad 15 Baggerplan

In de begroting 2005 is een bedrag opgenomen van € 8.400 voor de overdracht en baggeren van watergangen. Dit jaar wil het waterschap beginnen met de overdracht van het stedelijk water (watergangen binnen de kernen). In vier jaar tijd wil het waterschap de watergangen overnemen onder gelijktijdige uitvoering van de noodzakelijke baggerwerkzaamheden. Hiermede is per saldo een bedrag gemoeid van € 40.000.

Ad 16 Overdracht woonwagenstandplaatsen

In 1999 is de Woonwagenwet afgeschaft. De belangrijkste doelstelling van de afschaffing van de wet is de normalisatie van het woonwagenbeleid, dat wil zeggen een integratie van de woonwagens in het reguliere volkshuisvestingsbeleid. Om die reden zijn woonwagens en standplaatsen, naast woningen, in de Woningwet opgenomen als erkende woonvorm. Hiermee hoort het onderdak bieden aan deze bevolkingsgroep in principe thuis tot de taken van de toegelaten instellingen. De gemeente heeft aan dit beleid invulling willen geven en heeft met succes de onderhandelingen met de woningbouwcorporatie afgerond. Dit betekent dat de gemeente aan de woningbouwcorporatie een bijdrage ineens verschuldigd is van € 270.000 (bruidschat). Daarnaast heeft de gemeente nog een boekwaarde in de begroting staan van € 379.637, die niet door de corporatie wordt overgenomen. In totaal gaat het om een bedrag van € 649.637. De gemeente heeft de vergoeding van Pro Rail voor de Betuweroute als dekking gebruikt (zie hierna ad 19). Met het afboeken van de boekwaarde valt een structureel bedrag vrij van in totaal € 58.378.

Ad 17 Begraafplaatsen

In het kader van de sanering van de begroting heeft de gemeente de onrendabel top van de boekwaarde van de begraafplaatsen van in totaal € 616.000 ineens afgeboekt. Hierdoor valt er structureel een bedrag vrij van € 88.000. Ook hier wendt de gemeente de vergoeding van de Betuweroute aan voor het afdekken van de boekwaarde. Met het verhogen van de grafrechten met € 300 bereikt de gemeente een kostendekkingpercentage van 65.

Ad 18 Vergoeding Betuweroute

Van Pro Rail heeft de gemeente Neder-Betuwe voor de aanleg van infrastructuur een bijdrage gekregen van € 1.550.316. Een deel van dit bedrag, te weten € 275.718, moet worden gebruikt voor al gemaakte kosten. Daarna resteert een bedrag van € 1.274.598. Dit bedrag dient ter compensatie van toename van kosten van onderhoud van wegen, bermverlichting etcetera. Omdat de structurele onderhoudskosten als gevolg van de Betuweroute al in het wegenplan zijn opgenomen, stelt de gemeente voor om het bedrag te bestemmen voor de knelpunten ten aanzien van de woonwagendplaatsen en de begraafplaatsen. Hiermee heb ik ingestemd.

Ad 19 Voorziening muziekonderwijs

Met ingang van 2005 is de gemeenschappelijke regeling Muziekschool opgeheven. De muziekkrachten zullen met ingang van 2005 overgaan naar de gemeente Tiel. De deelnemende gemeenten hebben afgesproken om nog gedurende drie jaren een subsidiegarantie af te geven. Volgens het contract gaat het om een bedrag voor de gemeente Neder-Betuwe van circa € 93.000. Op de begroting is een structureel bedrag aan subsidie geraamd van € 126.945. Het voordeel ad € 34.000 (afgerond) is in de saneringsbegroting meegenomen.

Daarnaast beschikt de gemeente nog over een voorziening van € 151.000 op basis van de rekening 2004. Door de nieuwe structuur verwacht de gemeente dat dit bedrag in zijn totaliteit niet meer nodig zal zijn. Hoewel het moeilijk is een inschatting te maken houdt de gemeente vooralsnog rekening met een buffer van € 51.000. Het restant ad € 100.000 wordt ingezet ter reducering van het tekort.

Ad 20 Inbreng deel vrij aanwendbare reserves

In hoofdstuk 4 heb ik de inbreng vanuit de algemene reserve voor het jaar 2005 bepaald op € 1.072.777.

Ad 21 Eigen inspanning gemeente

De eigen inspanning van de gemeente loopt op van € 190.000 in 2005 tot € 485.000 in 2008. Zie verder ook paragraaf 3.5 meerjaren-saneringsbegroting. Deze inspanning komt bovenop de inspanning als gevolg van het belastingvoorschrift.

8 Conclusie en advies

De gemeente Neder-Betuwe heeft voor het jaar 2005 voor de tweede keer een aanvraag voor een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds ingediend. De begroting over het jaar 2005 sluit met een tekort van € 1.401.356.

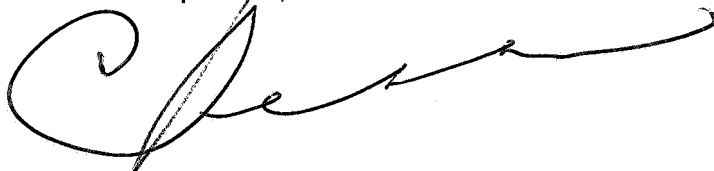
Neder-Betuwe voldoet aan de algemene voorschriften voor toelating tot artikel 12. De aanvraag is tijdig ingediend, de eigen inkomsten liggen boven het redelijk peil en er is sprake van een aanmerkelijk én structureel tekort.

Op basis van het in dit rapport gestelde stel ik voor Neder-Betuwe voor het jaar 2005 een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds te verstrekken van € 2.213.200.

Den Haag, 30 november 2005

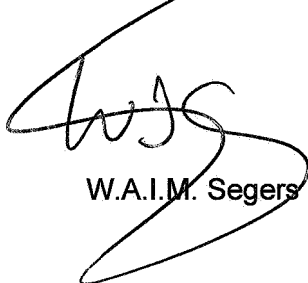
De Inspectie Financiën Lokale en provinciale overheden,

De inspecteur,

J.J.E.M. van Setten

Gezien en akkoord,
Het hoofd van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden,

W.A.I.M. Segers

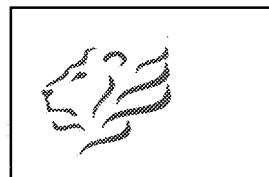

BIJLAGE 1 DE VERGELIJKING MET ZICHZELF

Gemeente
Jaar

Neder-Betuwe
2005

Cluster	Netto lasten (x € 1.000)	Gecorrigeerde netto lasten (x € 1.000)	Gemeente fonds uitkering (x € 1.000)	Verschil (x € 1.000)	Verschil per inw. (x € 1)
<u>Inkomstenclusters</u>	17.295	16.240	-17.458	-1.218	-54
Eigen inkomsten	5.801	4.746	-3.591	1.155	52
Algemene uitkering	11.494	11.494	-13.867	-2.373	-106
<u>Uitgavenclusters</u>	-18.721	-17.666	17.459	-207	-9
Bestuur	-3.282	-3.097	1.731	-1.366	-61
Bestuursorganen	-747	-705	766	61	3
Algemene ondersteuning	-2.535	-2.392	965	-1.427	-64
Voorzienigen bevolking	-8.445	-7.969	7.409	-560	-25
Sociale dienst en bijstand	-774	-730	830	100	4
Zorg (incl Onderwijs)	-5.941	-5.606	4.770	-836	-37
Kunst en Ontspanning	-1.040	-981	1.518	537	24
Oudheid	-180	-170	13	-157	-7
Bevolkingszaken	-510	-481	278	-203	-9
Bebouwing en omgeving	-3.214	-3.033	1.517	-1.516	-68
Ruimtelijke ordening, Stadsvernieuwing en Volkshuisvesting	-1.011	-954	559	-395	-18
Reiniging	230	217	-89	128	6
Openbare orde en Veiligheid	-1.705	-1.609	474	-1.135	-51
Fysiek milieu	-728	-687	573	-114	-5
Openbare ruimte	-3.780	-3.567	4.429	862	38
Riolering	-357	-337	283	-54	-2
Groen	-1.324	-1.249	1.372	123	5
Wegen en Water	-2.099	-1.981	2.774	793	35
Overigen	0	0	2.373	2.373	106
Herindeling			973	973	43
Diversen	0	0	1.400	1.400	63
Saldo	-1.426	-1.426	1	-1.425	-64

© IFLO

BIJLAGE 2 DE VERGELIJKING MET DE REFERENTIEGEMEENTEN

Gemeente Jaar Inwoners	Neder-Betuwe 2005 22.391	selectiegemeenten		inwoners	21.614
Cluster	Neder-Betuwe nettolasten per inwoner (x € 1,-)	Selectie nettolasten per inwoner (x € 1,-)	Verschil lasten per inw. (x € 1,-)	Verschil absoluut (x € 1.000)	
<u>Inkomstencusters</u>	772	769	3	67	
Onroerende zaakbelastingen	212	175	37	828	
Overige eigen middelen	47	94	-47	-1.052	
Algemene uitkering	513	500	13	291	
<u>Uitgavencusters</u>	-837	-770	-67	-1.500	
Bestuur	-146	-83	-63	-1.411	
Bestuursorganen	-33	-34	1	22	
Algemene ondersteuning	-113	-49	-64	-1.433	
Voorzieningen bevolking	-378	-365	-13	-291	
Sociale dienst & Bijstand	-35	-37	2	45	
Onderwijs	-51	-33	-18	-403	
Onderwijs huisvesting	-81	-51	-30	-672	
Zorg, exclusief Onderwijs	-134	-147	13	291	
Kunst	-1	-6	5	112	
Ontspanning	-45	-60	15	336	
Oudheid	-8	-9	1	22	
Bevolkingszaken	-23	-22	-1	-22	
Bebouwing en omgeving	-144	-125	-19	-425	
Ruimtelijke ordening & Stadsvernieuwing	-17	-30	13	291	
Volkshuisvesting	-28	-15	-13	-291	
Reiniging	10	5	5	112	
Openbare orde & Veiligheid	-76	-53	-23	-515	
Fysiek milieu	-33	-32	-1	-22	
Openbare ruimte	-169	-197	28	627	
Riolering	-16	-9	-7	-157	
Groen	-59	-81	22	493	
Wegen	-84	-101	17	381	
Water	-10	-6	-4	-90	
Saldo	65	-1	-64	-1.433	

BIJLAGE 3 CHECKLIST BBV

Gemeente Neder-Betuwe					
art	Omschrijving	onderwerp	sub-onderwerp	j/n	eventuele actie
8	Programmabegroting			j	
		programmaplannen 3 w's		j	
	overzicht dekkingsmiddelen			j	
		lokale heffingen (waarvan besteding niet gebonden)		j	
		algemene uitkering		j	
		dividend		j	
		saldo financieringsfunctie		j	
		saldo BTW-compensatiefonds		j	
		overige algemene dekkingsmiddelen		j	
10	paragraaf	lokale heffingen		j	
			geraamde inkomsten	n	niet van OZB. Wel elders in begroting opgenomen.
			beleid	j	
			overzicht diverse heffingen	j	
			lastendruk	j	
			kwijtscheldingsbeleid	j	
11	paragraaf	weerstandsvermogen		j	
			weerstandscapaciteit	j	
			risico's	j	
			beleid	j	
12	Paragraaf	onderhoud kapitaalgoederen		j	
			wegen	j	
			riolering	j	
			water	j	
			groen	j	
			gebouwen	j	
			beleidskader plannen	j	
			financiële vertaling	j	
13	Paragraaf	financiering		j	
			conform Wet fido (zie handreiking)	j	
14	paragraaf	bedrijfsvoering		j	
			beleidsvoornemens	j	
15	paragraaf	verbonden partijen		j	
			visie op partijen in relatie tot programma's	j	
			beleidsvoornemens	n	niet specifiek aangeduid

16	paragraaf	grondbeleid		j	
			visie in relatie tot doelstellingen programma's	j	
			uitvoering grondbeleid	j	
			actuele prognose resultaten	n	niet opgenomen
			onderbouwing geraamde winstnemingen	n	niet opgenomen, maar ook niet van toepassing
			reserves grondexploitatie in relatie tot risico's	j	
17	overzicht baten/lasten			j	
		per programma de raming van de baten/lasten en het saldo		j	
		overzicht van geraamde algemene dekkingsmiddelen		n	niet specifiek opgenomen
		bedrag voor onvoorzien		n	wel elders in de begroting
		resultaat voor bestemming		j	
		toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en voorzieningen		j	
		geraamd resultaat na bestemming		j	
19	toelichting overzicht baten/lasten				
		overzicht van geraamde incidentele baten en lasten		n	niet opgenomen. Wellicht ook niet van toepassing.
20	uiteenzetting van de financiële positie			j	
		gevolgen financiële positie van bestaand en nieuw beleid		j	
		arbeidskosten		n	niet opgenomen
		investeringen gesplitst in economisch en maatschappelijk nut in openbare ruimte		n	niet opgenomen
		de financiering		n	niet opgenomen
		verloop van reserves en voorzieningen		j	
21	toelichting uiteenzetting van de financiële positie			j	
		grondslag ramingen		j	
		ontwikkelingen t.o.v. vorig begrotingsjaar		j	
22	meerjarenraming			j	
		gevolgen 3 jaren		j	
		gevolgen financiële positie van bestaand en nieuw beleid		j	
		arbeidskosten		n	niet opgenomen
		investeringen gesplitst in economisch en maatschappelijk nut		n	
		de financiering		n	
		verloop van reserves en voorzieningen		j	

23	Toelichting MJB			j	
		grondslag ramingen		j	
		ontwikkelingen t.o.v. vorige MJB		j	
66	Productramingen			j	
		uitwerking programma's in producten		j	
		per product de lasten/baten en het saldo		j	
		verdelingsprincipe		j	
		totalen sluiten aan met programma's		j	
67	toelichting productramingen			j	
68		overzicht kapitaallasten		j	
			afschrijvingen	j	
			rente	j	

BIJLAGE 4 SANERINGSMOGELIJKHEDEN NEDER-BETUWE

Bedrijfsvoering

Product	Subproduct	Kerntaak Ja/nee	Te onderzoeken
Commissie van bezwaar en beroep	Commissie van bezwaar en beroep	J	Verminderen presentiegelden Aantal zaken per avond uitbreiden
Ondersteuning college	Algemene ondersteuning college	J	Efficiënter omgaan met overlegsituaties (frequentie)
	Meerjaren productbegroting	J	
	Clusterplannen	J	
	Management-rapportages	J	
Communicatie en voorlichting	Interne communicatie en voorlichting	N	
	Externe communicatie en voorlichting	J	Soberder dienstverlening (bijvoorbeeld magazine niet meer uitbrengen)
	Representatie	N	Soberder uitvoering
Bestuurlijke samenwerking	Bestuurlijke samenwerking	J	
Ondersteuning gemeenteraad	Meerjarig beleidsplan	J	
	Programbegroting programmaplan	J	
	Raadsrapportages	J	
	Jaarrekening en jaarverslag	J	

Openbare orde en veiligheid	Adv. En ondersteuning O.O.I.V.	J	
	Ontwikkeling veiligheidsbeleid	J/N	Taak ter discussie/ vermindering wijze van uitvoering
	Projecten openbare Orde en IV	J/N	Bereikte maatschappelijk effect evalueren
	Thema's openbare orde en IV	J/N	Inzet van dorpswachten beperken
	APV en bijzondere wetten	J	Vereenvoudigen van de regelgeving; andere wijze van werken (zie handhaving GGZ)
	Politiegebouw Kesteren	N	Verkoop gebouw
Opvang zwerfdieren	Opvang zwerfdieren	J	
Ambulante- en detailhandel	Standplaats- en ventvergunningen	J	Mogelijkheden om kostendekkend te maken via leges
	Markten	J	Omzetten in standplaatsen, geen opbouwkosten van markt meer; kostendekkend maken
	Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	J	
Baten rioolrechten	Baten rioolrechten	J	
Geldleningen korter dan 1 jaar	Geldleningen korter dan 1 jaar	J	
Beleggingen en deelnemingen	Beleggingen en deelnemingen	J	
Geldleningen langer dan 1 jaar	Geldleningen langer dan 1 jaar	J	
Algemene uitkering gemeentefonds	Algemene uitkering gemeentefonds	J	
Onvoorziene uitgaven	Onvoorziene uitgaven	J	
OZB gebruikers	OZB gebruikers	J	
OZB eigenaren	OZB eigenaren	J	

Toeristenbelasting	Toeristenbelasting	J	Extra tariefsverhoging
Hondenbelasting	Hondenbelasting	J	Invoering progressief tarief 2 ^e en 3 ^e hond
Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	Lasten heffing OZB	J	
	Lasten heffing hondenbelasting	J	
	Lasten heffing toeristenbelasting	J	
	Dwanginvordering	J	
Hulpkostenplaatsen	Hulpkostenplaats huisvesting	J	Terugdringen energieverbruik; beperking schoonmaakkosten; verhuur bijgebouw gemeentehuis Dodewaard
	Hulpkostenplaats facilitaire zaken	J	Beperking schrijf- en bureaunkosten; beperking kosten abonnementen/ lidmaatschappen; beperking kosten briefpapier en drukwerk; beperking repro kosten
	Hulpkostenplaats juridische zaken	J	
	Hulpkostenplaats bestuurssecretarie	J	

Inwonerszaken

Product	Subproduct	Kerntaak Ja/nee	Te onderzoeken
Gemeentelijke basisadministratie	Gemeentelijke basisadministratie	J	
Verkiezingen	Verkiezingen	J	Beperken aantal stembureaus
Burgerlijke stand	Burgerlijke stand	J	
Kasbeheer/leges	Kasbeheer/leges	J	

Persoonsdocumenten	Reisdocumenten	J	
	Rijbewijzen	J	
	Overige documenten	J	
Overige producten personen	Naturalisatie	J	
	Naamswijziging	J	
	Vreemdelingenloket	J	
Huisnummering/ straatnaamgeving	Huisnummering/ straatnaamgeving	J	Beschikbaar stellen huisnummerbordjes bij nieuwbouw woningen afschaffen.
Baten secretarie-leges burgerzaken	Leges reisdocumenten	J	Mogelijkheid van korting leges in de winterperiode afschaffen.
	Leges rijbewijzen	J	
	Leges overige documenten	J	Leges gehandicapten kaart kostendekkend maken.
	Leges burgerlijke stand	J	Kostendekkend maken leges
	Leges gemeentelijke basisadministratie	J	
Openbaar onderwijs	Bestuur openbare basisscholen	J	Verzelfstandiging openbaar onderwijs.
	Leerlingafhankelijke voorzieningen openbaar onderwijs	J	
	Groepsafhankelijke voorzieningen openbaar onderwijs	J	Schoonmaak uitbesteden
	Bewegingsonderwijs openbare basisschool	J	
Huisvesting openbare basisscholen	Huisvesting openbare basisscholen	J	Wat is de wettelijke zorgplicht gemeente? Het instellen van een investeringsplafond.
Bijzonder basis-onderwijs	Bewegingsonderwijs bijzondere basisscholen	J	
	Doorberekening bijzonder onderwijs	J	

Huisvesting bijzondere basisscholen	Huisvesting bijzondere basisscholen	J	Wat is de wettelijke zorgplicht? Het instellen van een investeringsplafond.
Openbaar speciaal onderwijs	Bijdrage openbaar speciaal onderwijs	J	
Huisvesting openbaar voortgezet onderwijs	Huisvesting openbaar voortgezet onderwijs	J	
Huisvesting bijzonder voortgezet onderwijs	Huisvesting bijzonder voortgezet onderwijs	J	
Gemeenschappelijke baten en lasten onderwijs	Leerplicht/ voortijdig schoolverlaten	J	
	Schoolbegeleiding	J	De vergoeding aan de adviesdiensten beperken tot maximaal de van het rijk ontvangen doeluitkering
	Onderwijs-achterstandenplan GOA	J	Continuïteit bezien i.c.m. schoolbegeleidingsdienst
	Leerlingenvervoer	J	
	Godsdienstonderwijs	N	Geen wettelijke taak, subsidie stoppen.
Volwassenen-educatie	Volwasseneneducatie	J	
Openbare bibliotheken	Bibliotheken/ bibliobus	N	Op basis van plan van aanpak herstructurering mogelijkheden tot bezuinigingen bezien
Muzikale vorming	Muziekonderwijs	N	Mogelijkheid tot uittreding uit gemeenschappelijke regeling/ subsidie beëindigen
	Kl. Onderhoud gebouw muziekonderwijs	N	Idem Muziekonderwijs
Vormings- en ontwikkelingswerk	Vormings- en ontwikkelingswerk	N	Beperken subsidieverlening, (spoor II welzijnsbeleid)
	Ontwikkelings-samenwerking	N	Beperken subsidieverlening

Sport	Buitensport accommodatie	N	Huuropbrengsten verhogen c.q. ondergrond ijsbaan en tennisbanen verkopen
	Binnensport accommodatie	J/N	Privatiseringsmogelijkheden (in 2005) bezien. a. beheer; b. afstoten gebouwen etc.
	Bevordering sportdeelname	N	Beperken subsidie verlening, (spoor II welzijnsbeleid)
	Beheer gebouwen sport	J	
Groene sportvelden en terreinen	Groene sportvelden en terreinen	N	Concentratie sportcomplexen afstoten velden per complex
Kunst	Kunstzinnige vorming en cultuur	N	Beperken subsidie verlening, (spoor II welzijnsbeleid)
Openlucht recreatie	Fiets-voetveer Dodewaard/Druten	N	Beëindiging subsidieverlening (spoor II welzijnsbeleid)
	Volksfeesten gedenkdagen	N	Beperken subsidie verlening, (spoor II welzijnsbeleid)
	Regionaal bureau voor toerisme	N	Beëindigen subsidie verlening (spoor II welzijnsbeleid)
Openbare speelplaatsen	Onderhoud openbare speelplaatsen	N	Verminderen aantal speelplaatsen bijvoorbeeld naar 1 per kern
Werkgelegenheid	Adviezen arbeidsmarkttoelagen	J	
	Arbeidstoeleiding	J	
	Sociale werkvoorziening	J	
Inkomensvoorzieningen vanuit het Rijk	Inkomensvoorzieningen IOAW/ IOAZ	J	
Verhaal en terugvordering	Verhaal en terugvordering	N	Taak afstoten
	Fraudebestrijding	J	
Overige sociale zekerheidsregelingen	Woonlasten	J	

Gemeentelijk minimabeleid	Beleidsadviezen bijzondere bijstand	J	
	Bijzondere bijstand	J/N	Uitgaven beperken tot het minimaal verplichte in het kader bijzondere bijstand
	Budgetbegeleiding/ schuldhulpverlening	J	
Maatschappelijke begeleiding en advies	Maatschappelijke begeleiding en advies	J/N	Beperken aantal af te nemen taken van thuiszorg, (spoor II welzijnsbeleid)
	Regionaal indicatie orgaan	J	
Ouderenzorg	Extramuraal - Swobrik - Tafeltje dekje - Ouderenwerk	N	Beperken subsidieverlening, (spoor II welzijnsbeleid)
	Intramuraal - ouderenzorg - beleidsadviezen	N	Taak afstoten m.u.v. medewerking o.g.v. RO
Vreemdelingen	Inburgering nieuwkomers	J	
Bevordering sociaal- cultureel werk	Bevordering sociaal- cultureel werk - incidentele subsidies	N	Beperken subsidieverlening, (spoor II welzijnsbeleid)
	Welzijns- accomodaties/ dorpshuizen	N	Beperken subsidieverlening Beperken aantal accommodaties
	Beheerplan welzijns- gebouwen	N	
Jeugd en jongerenwerk	Jeugd en jongerenwerk	N	Taak afstoten
	Intergemeentelijk overleg jeugdwerk	N	Taak afstoten
	Werkgroep jeugdbeleid	N	
	Bevorderen jeugd- en jongerenwerk	N	Beperken subsidieverlening, (spoor II welzijnsbeleid)
Kinderdagopvang	Peuterspeelzalen	N	Beperken subsidieverlening, (spoor II welzijnsbeleid)
	Beheerplan gebouwen peuterspeelzalen	N	

Voorzieningen gehandicapten	Beleidsadviezen WVG	N	
	Bezwaar en beroep WVG	J	
	Vervoersvoorzieningen WVG	J	Maximaal gebruik maken van CVV
	Woningaanpassingen WVG	J	Het plaatsen van units i.p.v. het aanpassen van woningen
	Rolstoelvoorzieningen WVG	J	
Ambulancevervoer	Ambulance hulpverlening	J	
Openbare gezondheidszorg	Verslavingszorg	N	Beëindigen bijdrage aan Regio Rivierenland
	Lokaal gezondheidsbeleid	J	
	Bijzondere opnemings BOPZ	J	
	Overige gezondheidszorg	J	Beperken tot het wettelijk verplichte deel
Jeugdgezondheidszorg uniform deel	Jeugdgezondheidszorg uniform deel	J	
Jeugdgezondheidszorg maatwerk	Jeugdgezondheidszorg maatwerk	J	
Algemeen beheer cluster IWZ	Algemeen beheer cluster IWZ	J	

Grondgebiedzaken

Product	Subproduct	Kerntaak Ja/nee	Te onderzoeken
Wegen/straten	Beheerplan wegen, planning en advies	J	Automatiseringskosten opnemen in wegenbeheerplan
	Inspectie wegen	J	Opnemen in wegenbeheerplan; uitgangspunten wegenbeheerplan nader bezien. Discussie met IFLO afwachten en nadere keuzes maken over kwaliteitsniveau. Met vervangingskosten is geen rekening gehouden.
	Communicatie wegen/ klachten	J	
	Klein onderhoud wegen en straten	J	
	Wegmarkeringen	J	
	Kunstwerken	J	
	Grondonderhoud wegen en straten	J	
	Straatmeubilair	N	Beperken, defect niet vervangen maar verwijderen
	Gladheidsbestrijding	J	Verkleinen route 1; niet strooien route 2 en/of 3; minder materiaal (langere tijd voor strooien routes)
	Openbare verlichting beh. pl. verlichting	J	Mogelijkheden aanpassing vervangingstermijnen
	Aansprakelijkheid-stellingen	J	
	Vergunningen inclusief bezwaar/beroep	J	Vergunningverstrekking meer kostendekkend maken
	Onkruidbestrijding	N	
	Zwerfvuil (vegen)	J	Verminderen aantal veegbeurten
Abri's	N	Verminderen aantal abri's	

Verkeer	Verkeersveiligheid	J	Vervanging verkeersborden minimaliseren, toepassen piepsysteem; beperken aantal infrastructurele maatregelen (vvp)
	Ov. Aangelegenheid. Verkeer	N	
Openbaar vervoer	Openbaar vervoer	N	
Veerdiensten	Veer Wageningen – Opheusden	N	
Waterkering, afwatering en land-aanwinning	Baggeren/ planning	J	
	Overdracht watergangen	J	
	Bermen inclusief watergangen	J	
Economische zaken	Regionaal economisch en beleidsoverleg	N	Uittreding uit gemeenschappelijke regeling (Ster en Roek)
	Bedrijventerreinen	J	
	Winkels en ondernemingen in kernen	N	Beëindigen subsidieverlening; (IMK, Ondernemersverenigingen, Imkersbond, Stichting Fruit en boomkweek-proeftuin)
Industrie	Industrieschap Medel	N	
Nutsbedrijven	Vergunningen nutsbedrijven	J	
	Deelname waterleidingbedrijf	J	
Overige agrarische zaken	Plaagdieren bestrijding	J	
	Destructie kadavers	J	
Oudheidkunde/ musea	Rijksmonumenten/ inclusief handhaving	J	
	Gemeentelijke monumenten inclusief handhaving	N	Gemeentelijke monumentenlijst afschaffen; gemeentelijke monumenten verminderen; subsidieplafond instellen

	Monumentenbeleid	N	Monumentenbeleid beperken
	Monumenten commissie	N	Monumentencommissie afschaffen (vervangen door welstandscommissie)
	Beheer gebouwen monumenten	J	Vergoeding voor gebruik kerktorens; overdragen kerktorens aan een op te richten stichting c.q. kerkbestuur
Openbaar groen	Beheerplan groen/ planning, advies	J	Verlagen kwaliteitsniveau onderhoud (beheerplan)
	Communicatie/ klachten	J	
	Heesters	N	Omvormen naar gazons
	Gazons	N	Overgaan op bermbeheer
	Bomen	N	Bezien kappen van bomen (onderdeel omvormen)
Riolering en waterzuivering	Beleidsadviezen/ afval	N	Uitgangspunten GRP (kwaliteitsniveau) ter discussie stellen
	Meerjarenbeheer riolering	J	
	Communicatie/ klachten	J	
	Reparaties hoofdriool	J	
	Beheer iba's	J	
	Drukriolering, gemalen, pompen	J	
	Inspectie hoofdriool	J	
	Groot onderhoud Riool	J	
	Lasten rioolrechten	J	
	Afvoer rioolslib	J	
	Kolken zuigen	J	
	Vegen	J	

Begraafplaatsen	Begraafplaats administratie	J	
	Begraafrechten	J	Kostendekkend maken (onderhoudskosten versus begraafrechten)
	Begraafplaatsen	J	Verlagen kwaliteitsniveau onderhoud van A naar B
	Vergunningen	J	Vergunningverlening grafmonumenten kostendekkend maken
	Rouwcentra	J	Afstoten/privatiseren rouwcentra
Milieubeheer	Bezwaar en beroep	J	
	Geluid	J	
	Bouwstoffenbesluit	J	
	Milieu registratie systemen	J	Mogelijkheden verlaging kosten onderzoeken
	Handhaving milieu beheer	J	Mogelijkheden verlaging kosten milieuviesdienst; beperking controle frequentie; andere werkwijze hanteren (onderdelen niet meer controleren)
	Milieu uitvoeringsprogramma	J	Subsidieverlening beëindigen; (Stichting behoud natuur en leefmilieu, Stichting Reinwater, Reinwaterboot, Vereniging Nederlandse Riviergemeenten)
	Bodemsanering/ onderzoeken	J	
	Milieuvergunningen bedrijven	J	

Ruimtelijke Ontwikkeling	Ruimtelijke visies	N	Opstellen visies beperken/ afschaffen, integreren in bestemmingsplan herzieningen
	Herziening bestemmingsplannen	J	Temporisering herziening bestemmingsplannen
	Bestemmingsplan derden	J	
	Vrijstellingen	J	Mogelijkheid 100% kostendekkendheid
	Wijzigingsplannen uitwerkingsplannen	J	Minder inhuur externen in relatie uitbreiding eigen formatie
	Beleidsvorming algemeen	J	
	Aanleg/ ontgrond. Vergunningen	J	Kostendekkendheid vergunningen
Volkshuisvesting	Woonbeleid	J	
	Regionale samenwerking	J	
	Toegelaten instellingen	J	
Exploitatie garages/ woningbouw	Exploitatie woning garages	N	Afstoten/verkoop woning en garages
	Beheerplan gebouwen	J	Mogelijkheden privatisering rouwcentra onderzoeken
Stads- en dorps- vernieuwing	Projecten stedelijke vernieuwing	J	

Bouwzaken	Beleidsadviezen bouwzaken	J	
	Bouwzaken	J	
	Reguliere bouwvergunningen	J	Geen handhaving, dan ook geen vergunningen meer vragen; welstandstoetsing afschaffen
	Sloopvergunningen/meldingen	J	
	Handhaving bouwzaken	J	Verlaging kwaliteitsniveau handhaving; andere werkwijze hanteren (onderdelen niet meer controleren)
	Overige bouwzaken	J	
	Duurzaam bouwen	J	
	Bezwaar en beroep	J	
Woonwagenvoorzieningen	Beleidsvorming woonwagenzaken	J	
	Verhuur/beheer woonwagenplaatsen	J	
Eigendommen	Verhuur volkstuinen	N	Afstoten/ verkoop volkstuinen; verhuur kostendekkend maken
	Verhuur groenstroken	N	Kostendekkendheid; efficiency bevorderen
	Aan-verkoop gronden	N	
Vastgoedsysteem	Algemeen advies vastgoedsysteem	J	Onderzoek verlaging kosten
	Grootschalige basiskaart	J	
	Kadasterinformatie	J	
Bouwgrondexploitaties	Bouwgrondexploitaties	J	Streven naar winst maximalisatie
	Exploitatie overeenkomsten	J	
	Overige exploitaties	J	

Waardering Onroerende Zaken	Marktanalyse WOZ	J	
	Taxatie WOZ	J	
	Bezwaar en beroep WOZ	J	
	Beleidsadviezen WOZ	J	
Algemeen beheer cluster GGZ	Algemeen beheer cluster GGZ	J	
Buitendienst	Buitendienst	J	Verkoop werkplaats/ terrein Opheusden; Verkoop/ verhuur werkplaats Dodewaard; Beperken serviceteams/auto's; meer klachten Accepteren/afhandelings- termijn langer

Stafafdelingen

Product	Subproduct	Kerntaak Ja/nee	Te onderzoeken
Gemeenteraad	Gemeenteraad	J	Raadsvergaderingen houden in de Notenkalk te Opheusden
Raadscommissies en lokale rekenkamer	Raadscommissies	J	
College burgemeester en wethouders	College burgemeester en wethouders	J	Noodzakelijke omvang voorziening wachtgeld wethouders
Secretaris	Secretaris	J	
Ondernemingsraad en Georganiseerd Overleg	Ondernemingsraad	J	Hoogte jaarlijkse bijdrage aan OR (is reeds met € 1.500 verlaagd)
Raadsgriffier	Raadsgriffier	J	
Ondersteuning gemeenteraad	Ondersteuning gemeenteraad	J	

Hulpkostenplaatsen	Hulpkostenplaatsen personeelslasten	J	Omvang budget flexibele inzet personeel; beperking reiskosten woon-werkverkeer
	Hulpkostenplaatsen informatie. en automatisering	J	
	Hulpkostenplaatsen planning & control	J	
	Hulpkostenplaatsen personeel en organisatie	J	Onderzoeksresultaten evaluatie organisatie afwachten

Stafafdeling brandweer

Product	Subproduct	Kerntaak Ja/nee	Te onderzoeken
Brandweer	Pro-actie	J	
	Preventie	J	Handhavingsniveau, beperken controle frequentie
	Preparatie	J	
	Repressie	J	Verminderen aantal vrijwilligers
	Nazorg	J	
	Regionale brandweer	J	Anticiperen op regionalisering clustering met Tiel
	Jeugdbrandweer	N	Opheffen jeugdbrandweer
	Gebouwenbeheer garages	J	Mogelijkheden efficiënter gebruik gebouwen
Rampenbestrijding	Rampenbestrijding	J	Inleveren 0,5 formatieplaats
Kostenplaats	Hulpkostenplaatsen Stafafdeling brandweer	J	

